

Verdivurderinger og sårbarhet i kirker

**Tone Marie Olstad og
Elisabeth Andersen**

Risiko og verdi

Oslo 29. september

Gud Til Ære Kircken Til bepryddse., Er Deanne. Tafude, gifuen til opst^{te}
Annes Kircede, af Borgem. Clausen Berger i Rosfiord. ANNO 1714.

-
- **Hvem har gjort vurderingen?**
 - **Hvilke kriterier er lagt til grunn?**
 - **Hva er formålet?**

Guidelines on Ways of Dealing with Religious Objects

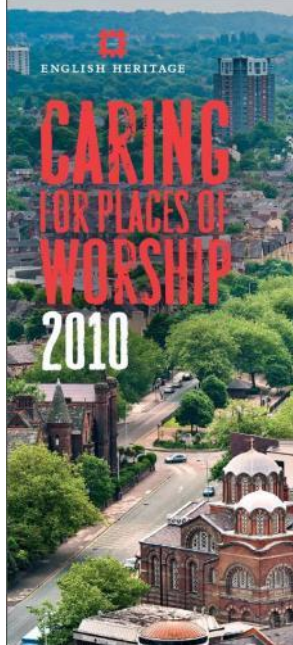
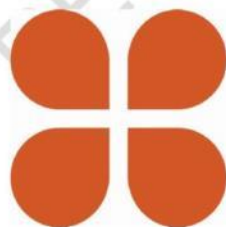

Guidelines on ways of dealing with religious objects

Rapport från Riksantikvarieämbetet

Kulturhistorisk värdering och urval

Plattform för arbete med att definiera, värdera, prioritera och utveckla kulturarvet

Utvärdering och utveckling av karaktäriseringar och prioriteringar. Delrapport 1, 2009-03-06. Rev 2010-07-23. Henrik Lindblad, Utvecklingsenheten, Kyrkotalen 7, 751 70 Uppsala. Dir. Ks 2010/0633.

Utvärdering och utveckling av karaktäriseringar och prioriteringar

Delrapport 1

Kulturhistorisk värdering av bebyggelse

Axel Unnerbäck

CONSERVATION PRINCIPLES POLICIES AND GUIDANCE

FOR THE SUSTAINABLE MANAGEMENT OF THE HISTORIC ENVIRONMENT

ENGLISH HERITAGE

Verdisetting og verdivektning av kulturminner

De som registrerer kulturminner i felt vil også ofte gjøre seg tanker om verdiene til det de registrerer. Dette er det som er viktigst å vite om når man skal prioritere og utvelge hvilke verdier å ta vare på og hvilke verdier som er mindre viktige. Begrepet kulturminner rommer her både enkeltminner og kulturminner som er sammenhengende og større helheter.

Vi verdsetter kulturminnene

Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet, hva betyr kulturminnene for oss? Verdiene kan knyttes til tre forhold: Kunnskaps-, opplevelses- og bruksverdier, noen generelle egenskaper og samfunnsverdier som er knyttet til kulturminnet.

Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet?

Vi opererer med tre kategorier verdier: Kulturminnene vil ha en rekke verdier, og eksemplene som er knyttet til kulturminnet, men viser noe av bredden av de verdier som kan være aktuelle.

I. Hvilke kunnskaper kan kulturminnet gi oss?

Kulturminnene har en særlig betydning som kilde til kunnskap om og forståelse av fortida. Det er viktig å vite om kulturminnens opprinnelse, bruk og betydning, menneskers liv, tro og samfunnsstruktur og interaksjonen mellom menneske og natur.

Eksempler på kunnskapsverdier:

- Bygningshistorie, materialhistorie, stilhistorie, teknologihistorie, håndverkshistorie, kunst- og arkitekturhistorie, planhistorie
- Næringshistorie, landbrukshistorie, fiskerihistorie, industrihistorie, sosialhistorie, samfunns- og idrettshistorie, krigshistorie, bosettingshistorie, utmarkshistorie
- Religionshistorie, minoritetshistorie, personshistorie, forskningshistorie, vitenskapshistorie
- Miljøhistorie, forvaltningshistorie, vegetasjonshistorie

II. Hvilke opplevelser kan kulturminnet gi oss?

Opplevelsesverdiene er knyttet til allmenhetens eller ulike gruppers opplevelser og kan slik sett ha en mer personlig forankring enn kunnskapsverdiene. Mange av opplevelsesverdiene er knyttet til kulturminnene påvirker oss både som enkeltmennesker og som fellesskap.

Eksempler på opplevelsesverdier:

- Arkitektonisk verdi, kunstnerisk verdi, estetisk verdi, håndverksmessig verdi, bruks- og aldersverdi
- Symbolverdi, tilhørighet, identitetsverdi
- Undring, refleksjon, følelsesverdi, gjenkjennelse, nysgjerrighet, sinnelag

Norsk institutt for kulturminneforskning

Assessing the Values of Cultural Heritage

Research Report
The Getty Conservation Institute, Los Angeles

Tre hovedkategorier

KUNNSKAPSVERDIER	OPPLEVELSESVERDIER	BRUKSVERDIER
-------------------------	---------------------------	---------------------

Kunnskapsverdi

kunnskapen man kan få ut av selve kirkebygget og dens interiør og inventar. Denne verdien krever en viss forhåndskunnskap innen forskjellige fagdisipliner.

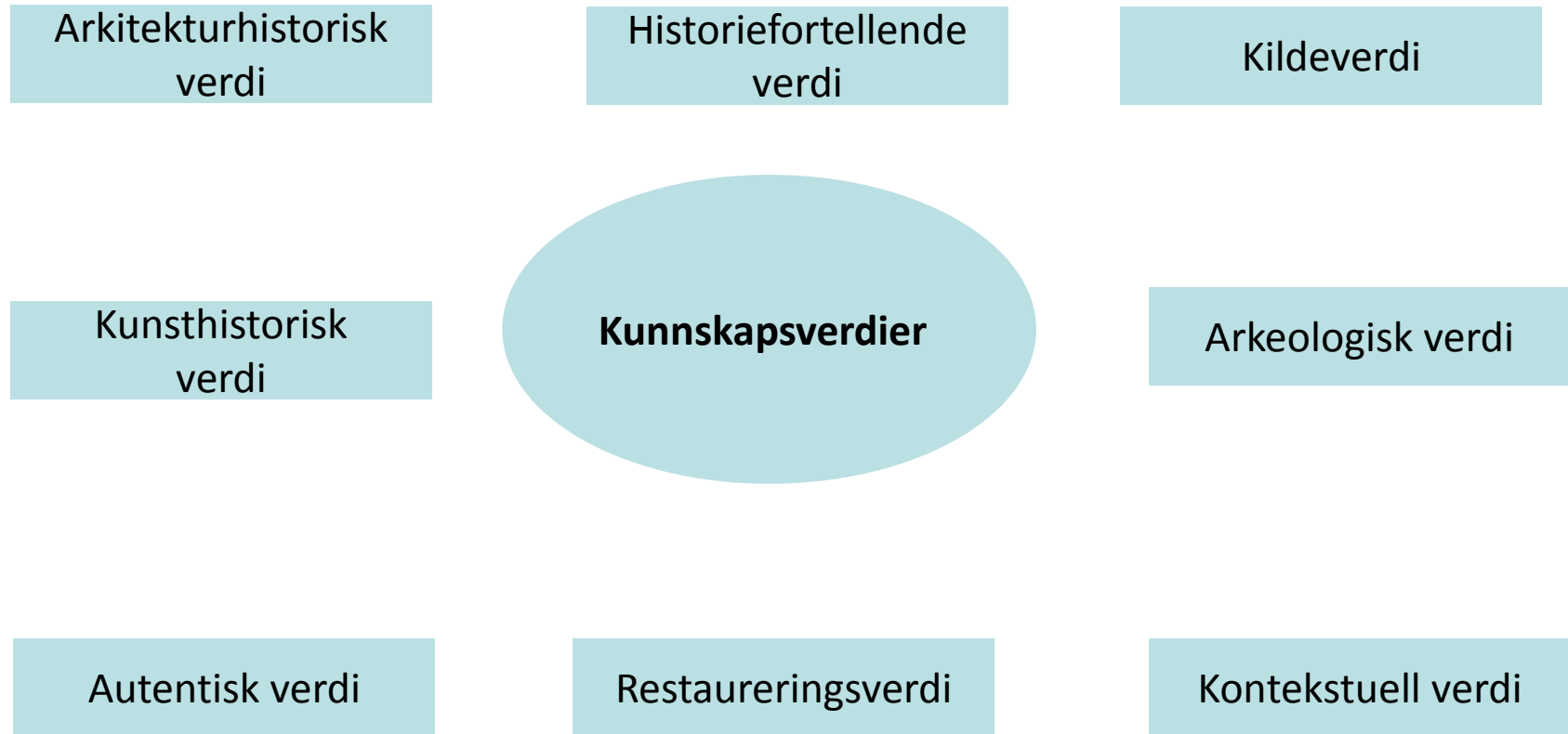
Opplevelsesverdi

kollektive og subjektive verdier knyttet til sansemessige og emosjonelle opplevelser av kirken og kirkerommet.

Bruksverdi

er verdier knyttet til selve bruken av kirken.

Kunnskapsverdier

Opplevelsesverdier

Kunstnerisk verdi

Akustisk verdi

Sosial verdi

Arkitektonisk verdi

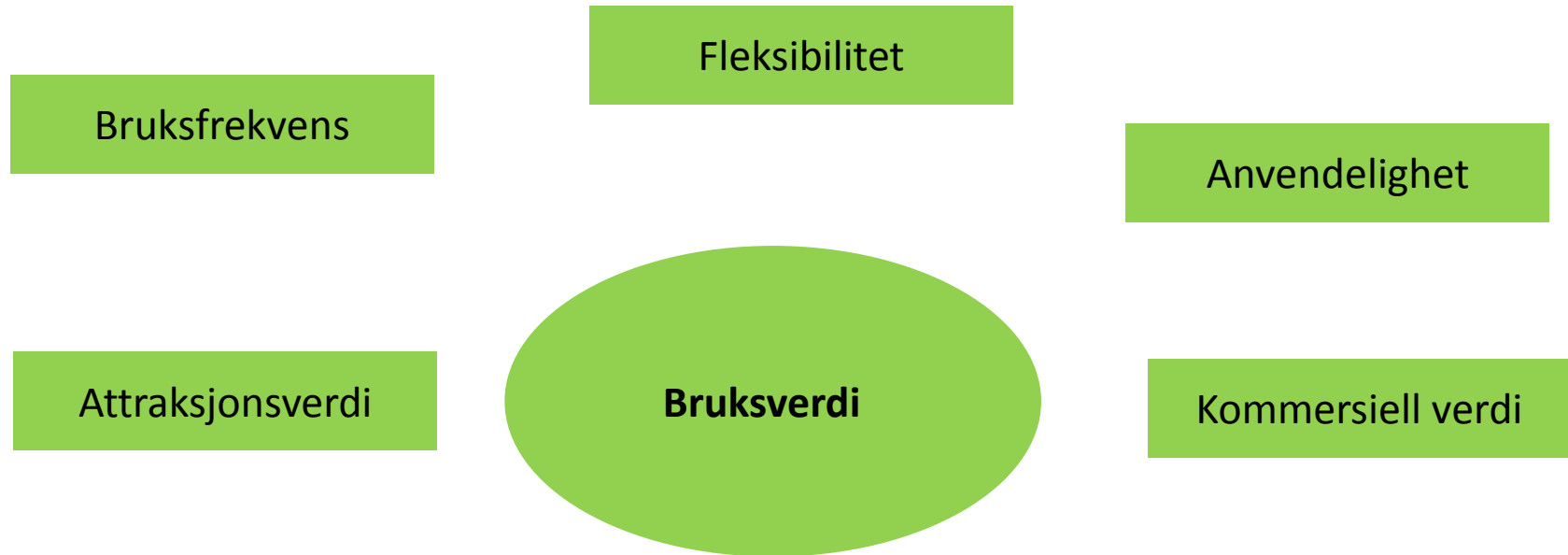
Opplevelsesverdier

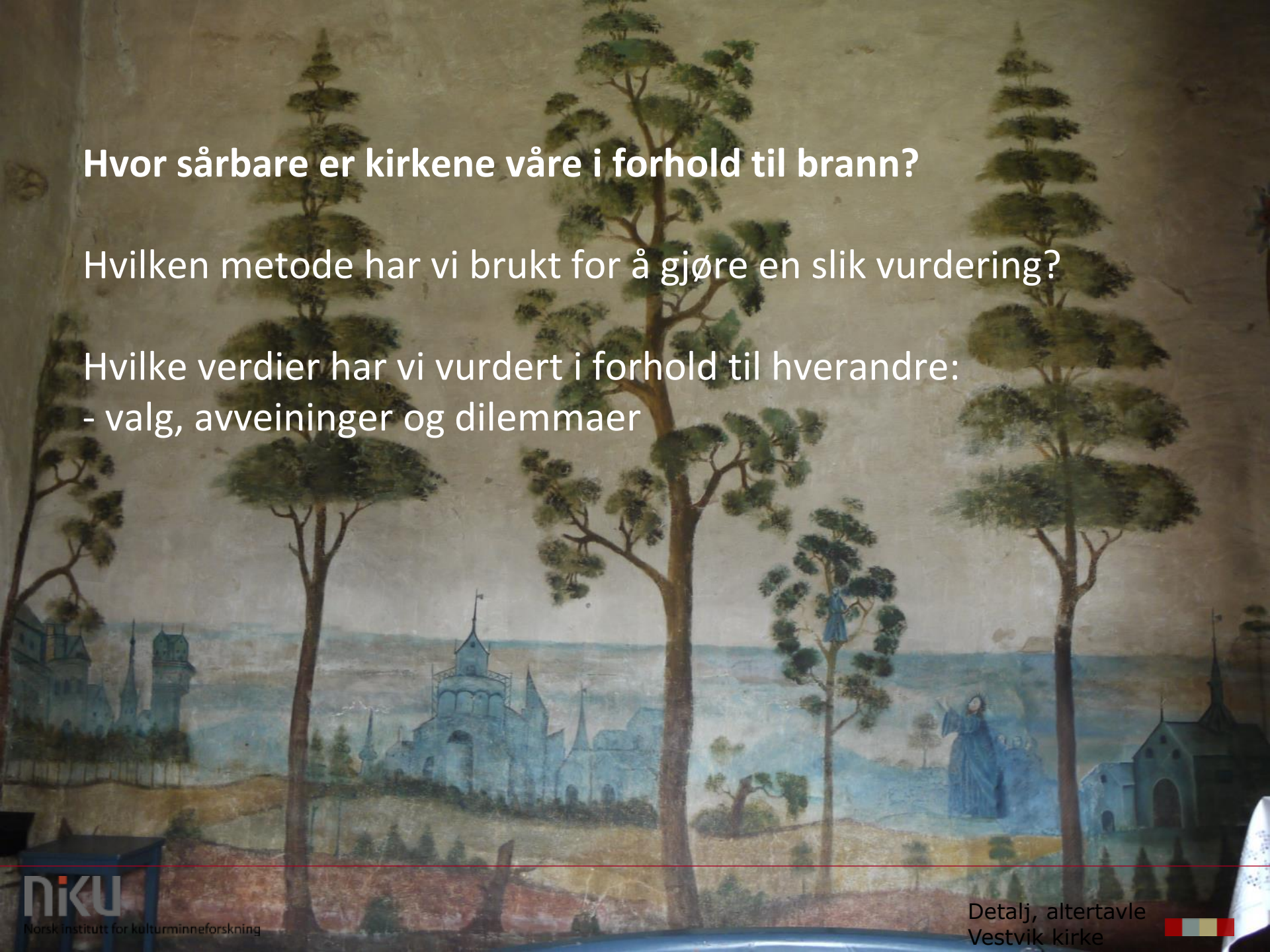
identitetsverdi

Estetisk verdi

Bruksverdier

Hvor sårbare er kirkene våre i forhold til brann?

Hvilken metode har vi brukt for å gjøre en slik vurdering?

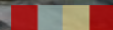
Hvilke verdier har vi vurdert i forhold til hverandre:

- valg, avveininger og dilemmaer

- **Bygningsmateriale**
- **Brannvesenets innsatstid**
- **Hvilke verdier går tapt eller skades ved brann?**

1. Aure kirke (1924) Møre og Romsdal. Listeført

Arkitekturhistorisk verdi

Aure kirke er en korskirke med tårn over krysset, oppført i utvendig panelt laft etter arkitekt Nils Ryjords tegninger. Utvendig er den kopi, og innvendig er den tilnærmet kopi av kirken fra 1726 som brant 1923

Kontekstuell verdi

Autentisitet

Restaureringsverdi

Interiøret er tilnærmet kopiert den forrige kirken fra 1726 som brant. Korskillet rekonstruert, veggdekor og diverse treskurd på inventar og interiør.

Historiefortellende verdi

Kildeverdi

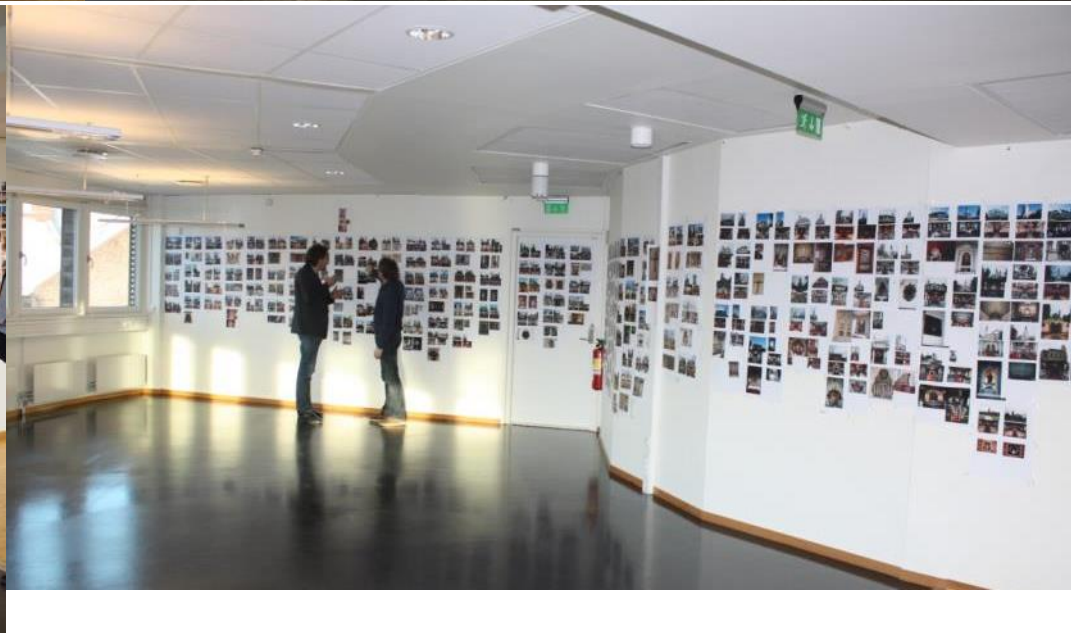
Kunsthistorisk verdi

- **Middelalder-gjenstander**
- **Interiør og inventar ca. 1600- 1800**
- **Kunstnere og verksteder**

Treskurden er utført av Sakarias Skogan og Edvard Leirdal. Malt veggdekor av Daniel Skipnes og Ola Seter i 1924.

- Kirken har flere verdifulle eldre inventardeler både fra middelalderens stavkirke og kirken fra kirken fra 1727. Døpefont fra ca. 1720, av Jakob Eriksen Holtet. På veggen bak døpefonten skimtes to av syv portretter av kvinner, menn og barn, bl.a. prester fra 16-1700-tallet
- Altertavle fra c. 1720 Høy etasjetavle, akantusranker. Malt 1792. Komplettert med (18?) figurer av Daniel Skipnes 1924.

Takk for oppmerksomheten